

Der er i udvalget enighed om, at begrundelsen for kildebeskyttelsen hovedsagelig knytter sig til mediernes rolle som informationskilde og formidler af synspunkter m.v. om alle samfundsmæssige spørgsmål, og at massemedierne herudover varetager opgaver, der går langt ud over nyhedsformidling i traditionel forstand. Man kan derfor rejse det spørgsmål, om kun de udsendelser i de elektroniske medier, der har karakter af nyhedsformidling, bør være omfattet af regler om kildebeskyttelse. Hertil bemærkes, at en sådan sondring næppe er praktikabel, og den gælder som anført heller ikke for den trykte presse. For det første omfattes alle artikler i et dagblad principielt af kildebeskyttelsen. For det andet omfatter den ethvert periodisk skrift uanset dets indhold eller karakter.

På dette grundlag er der i udvalget enighed om, at retsplejelovens regler om vidnefritagelse for journalister m.fl. bør udvides, således at kildebeskyttelsen tillige gælder for journalister m.fl. ved de elektroniske medier og de andre massemedier, der er omfattet af medieansvarsloven, se betænkningens kapitel 4, side 85 og bemærkningerne til lovforslagets § 1. Der er herunder enighed om den nærmere udformning af de nye bestemmelser i retsplejelovens § 172, stk. 1-4, i udvalgets lovudkast. I forhold til de gældende regler er der foretaget visse ændringer også for så vidt angår den trykte presse. Ændringerne, der bl.a. er en konsekvens af medtagelsen af de elektroniske medier, har primært til formål at præcisere, hvilke kilder og hvilket stof, der er omfattet af kildebeskyttelsen.

8 medlemmer af udvalget foreslår bestemmelserne i stk. 1-4 suppleret med en ny bestemmelse som stk. 5, hvorefter vidnefritagelsen også skal omfatte kilden til og indholdet af oplysninger og andet materiale, som er givet til eller skaffet af journalister med henblik på senere offentliggørelse, selv om selve offentliggørelsen endnu ikke har fundet sted. Der henvises til afsnit 5.3.3. og til betænkningen side 272-276 og 287-292.

5.3.2. Hovedreglen om vidnefritagelse

Der er som nævnt ovenfor i afsnit 5.3.1. i udvalget enighed om, at den gældende vidnefritagelsesregel i retsplejelovens § 172, stk. 1, bør udvides til at omfatte journalister m.fl. ved radio og fjernsyn samt andre af medieansvarsloven omfattede massemedier på linie med den trykte presse, således at der gælder en ensartet kildebeskyttelse for disse massemedier, ligesom der foreslås et i princippet ensartet ansvarssystem for massemedierne. Udvalget foreslår den nugældende bestemmelse i retsplejelovens § 172, stk. 1, erstattet af de i udvalgets lovudkast i § 172, stk. 1-4, anførte bestemmelser, der for både den trykte presse (stk. 1 sammenholdt med stk. 3), de elektroniske medier (stk. 2 sammenholdt med stk. 3) og de øvrige masse-

medier (stk. 4 sammenholdt med stk. 1-3) dels beskriver, hvilken kreds af personer (redaktionelle medarbejdere m.fl.) der er omfattet af vidnefritagelsen, dels afgrænser hvilke kilder (forfattere, fotografer, meddelere, medvirkende m.fl.) og hvilket stof (artikler, interviews, billeder, andre fremstillinger, programmer og indslag m.v.), der er omfattet af bestemmelserne.

Justitsministeriet kan som nævnt i afsnit 5.4.1. tiltræde Medieansvarsudvalgets énstemmige forslag til udformningen af retsplejelovens § 172, stk. 1-4. Der henvises derfor for så vidt angår det nærmere indhold heraf til lovforslagets § 56 og bemærkningerne hertil.

5.3.3. Omfanget af kildebeskyttelsen

Medieansvarsudvalget har også drøftet det forhold, at vidnefritagelsen kun omfatter oplysninger om, hvem der er kilde til en artikel eller meddelelse. Fritagelsen omfatter således kun oplysninger, der har betydning med hensyn til at fastslå identiteten af den person, som oplysningerne hidrører fra. Beskyttelsen omfatter således ikke det nærmere indhold af oplysningerne, dvs. oplysninger, som ikke er egnede til identifikation af kilden (f.eks. mængden af indsmuglet heroin i en omtalt narkotikasag eller oplysning om en eftersøgt persons opholdssted).

8 medlemmer i udvalget finder ikke, at der er grundlag for en ændring af reglerne på dette punkt, og henviser herved til, at det - som det fremgår af beskrivelsen i betænkningen side 261-269 - også er ordningen i alle de andre nordiske lande. Endvidere ville en begrænsning, der også omfattede oplysningernes nærmere indhold, bevirke, at man f.eks. aldrig i en civil sag ved vidneførsel af en medarbejder kunne få oplysning om forhold, der har været omtalt i dagspressen, og som kunne have væsentlig betydning som bevis under en erstatningssag. Man ville aldrig ad den vej kunne få fastslået det virkelige sagsforhold i en given sag - herunder en sag vedrørende pressens egne forhold, hvilket ville give medierne en særstilling i samfundet, som rækker langt videre, end der er begrundelse for. Heller ikke en undersøgelseskommission, der havde til opgave at klarlægge forhold vedrørende en myndigheds forvaltning af sine opgaver eller for den sags skyld undersøge forhold inden for et bestemt massemedie, ville kunne søge sagen oplyst ved vidneførsel af massemediets medarbejdere.

8 andre medlemmer af udvalget finder derimod, at kildebeskyttelsen ikke bør begrænses til selve identiteten af kilden, og fremhæver, at beskyttelsen efter dette mindretals opfattelse bør være total for at give pressen de bedste vilkår for at kunne varetage sine opgaver.